

ציודה לדרך:

עלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך - לך לך

עלון מס' 61 | שנה 2

בדרך הפרשה

ממערתו בכדי להודות לירח על שהשיב רוחו בקרבו, והנה - ואין ירח! את מקום הלכנה תפסה השמש החזקה והזרחת בעצמה. כעת הבין שאמש טעה! לא הירח הוא מלך העולם, כי אם השמש האדירה! הוא החל להתפלל לשמש, אף בלילה הבא שוב הבחין כי הירח תפס את מקומה של השמש... התחיל לחשב והבין כי לא זה ולא זה, המה מלכי העולם! חיב להיות "מישהו" גדול ואדיר הרבה יותר מהם, שהוא זה שמסובב גלגל הרקיע, מעלה את השמש ממזרח, מסובב שתשקע בערב, מאיר את הירח ומסדר את הכוכבים ברקיע כרצונו...

קול ה' קורא אל אברהם אבינו: "לך לך מארצה וממולדתה ומבית אביה...". מהי כפילות הבטוי "לך לך"? דרשו חכמים כי נתן לפרש גם "לך אל עצמה". מגיל ינקות היה אברהם בחפוש תמיד. בינקותו החבא במערה מחשש המלך נמרוד המבקש להרגו בעצת אצטגניניו (חוזי הכוכבים). בצאתו מן המערה, בשעת לילה, ראה את הירח מאיר בשמי רום. הוא התבונן בהדר יפיו, ראה את כוכבי הרקיע סובבים אותו בכבוד וגדלה, והחליט בשכלו הצעיר כי הירח הוא המלך, והכוכבים - משרתיו. התחיל להתפלל לירח. אף כאשר קם משנתו בבקר, ויצא חיש

אברהם קרוי "אברהם העברי", ודרשו חז"ל 'שכל העולם מעבר אחד - והוא מהעבר השני'. בהיותו נודד רב ימיו, אברהם עבר מאור-כשדים לחרו, דרה ארם לארץ כנעו, ירד להרי בית א-ל ומשם לכוון ירושלים, יצא למצרים ושב לחברון, עבר לגרר שהיא ערד באזור הפלשתים וכן ישב ממשכות באלוני ממרא: בכל מקום אליו הגיע היה שונה ונבדל בחזותו מהגויים...

פעיל 'קרן ההסעות' וזה פוטנציאל רוחני עצום בקרב אחד הנערים שבס"ד הביא את הוריו לרשמו לבית ספר תורני. לאחר שנים שבהן נסע יום יום מביתו בישוב החלוני אל עבר העיר הסמוכה בה יש בית ספר של 'חנניה העצמאי', התקדם הנער בלמודיו והתפתח באישיותו, חפץ לבו להמשיך ללמד בישיבה קדושה. לקראת המעבר לישיבה לקחו "האברה שלו" - הפעיל המסור שכבר מלנה את הנער ואת משפחתו כמה שנים, במסירות ובאהבה, לחנות הלכשה באזור חרדי, לערה יחד קנניה לקראת הכניסה לעולם התורה. יחד בחרו במכנסים שחורות, בחלצות לבנות, בנעלים עדינות, בכפה מתאמת ובסנדלים ראויים. והנה, נפלו עיניו של הבחור על מכנס ג'ינס אפנתי, ובקש להוסיפו לעגלת הקניות. הסביר האברה לנער כי לא ראוי לבן-תורה ללבש מכנסי ג'ינס. "מדוע?" תמה הבחור; "וכי מה לא צנוע במכנסים אלו?" הסביר לו האברה בנעם-שיח, כי מעבר לכללי הצניעות המחייבים כל בן ובת ישראל, יש כלל נוסף "להיות נבדל מהאפנה הגויית העכשווית". כמי ששומע את קריאת האלקים הנצחית "לה להיות נבדל" - מתרחקים מכל דבר שמנהו סמל לפריקת על והליכה אחרי ההבלים. התספרת שלנו תהיה שונה משלהם. המשקפים, הז'קט, הנעלים, כל אלה ועוד יהיו לפי הכלל הקרוי "אברהם העברי" - להקפיד להיות מן העבר האחר! אמר לי פעם תלמיד, לאחר שהפנים תוכנה זו "הלבוש היהודי מכסה את הגוף -

וכה, מתוך ההתבוננות בגדלות מעשי ה' בעולם, הכיר אברהם את בוראו בגיל ג' שנים. הוא הבין כי מרב גדלו וקדשתו של הבורא - הוא נסתר מעיני הבריות. השנים עברו, ואברהם אבינו מרבה לעסק בכה ולגלות את אוני הבריות שטועים הם אחרי הכליהם, וברב טפשותם מתפללים ומקטירים לאילים.

כאשר אברהם התבקש לשמר על חנות 'תשמישי טמאה' של תרח אביו, שתף את הבאים לחנות במחשבותיו: "היתכן שאמה, אדוני, בוגר ומשכיל, תתלה יתרה ותסגד לאילי חדש, שרק לפני שבוע יצא מבית היוצר? הרי רק לפני שבועים הוא היה בול עצ, החדש נכרת ביצר, ואמה, אדם מבין וחקם, תשתחוה לפסל זה?"

לאחר שהרס ונפץ את פסילי אביו, נצל מכבשן האש - אליו השליכו המלה נמרוד. המלה שראה שדבריו של אברהם נקלטים אצל המון העם, חשש כי העם כלו "יחזר בתשובה"... קורא אליו ה': "לה לה". התקדם! עשה צעד אמיץ - עזב את בית אביו ואת ארץ מולדתו! עם גדול והמשה משבח עתיד לצאת ממך. לה! לאן? לה, לעצמה, לפנימיותה, גלה את אישיותה, הגיע הזמן לקום וללכת!

בספרי הקדש נאמר כי בקרב כל יהודי טמון אוצר גדול של קדשה. "גרעין אטומי" של רוחניות. את הניצוץ הזה נתן לפתח ולהצמיח, אה חייבים לקום ולעשות מעשה! הקב"ה קורא לכל יהודי, באשר הוא, "לה לה!" תתקדם בחיים, קבע שעורי תורה, הצטרף למגזן תפלה רציני, עשה לה רב וקנה לה חברותא ללמוד ועמל בתורה.

אברהם אבינו ושרה אמנו עברו מעיר לעיר, "ויקרא בשם ה'", קראו והודיעו שיש להפיר את אלקי העולם!

ידעו אברהם ושרה שבכדי לשמר מרחק מפתויי עולם הזה, מהסתף אחרי ההמון, מהחבור לקרובי משפחתו עובדי עבודה זרה, עליהם להיות נבדלים מהכלי אמות העולם.

למיניהם. כל אלה חוסמים את האור האלקי, מונעים את ההתקרבות לה', אוטמים את האזנים הפנימיות לשמע את קריאת ה' אלינו "לה לה..."

פעילי 'קרן ההסעות' עושים הרבה מעבר להסעת תלמידים למוסדות. לא את גלגלי רכבי ההסעה בלבד הם מניעים, אלא אף את גלגלי המחשבה בלב ובנפש. תומכים בתלמידים בשלבי השתלבותם, משמשים און קשבת להם ולבני משפחתם, נותנים להם אמץ לב להתחיל בדרך חדשה, קדושה ועדינה, תומכים בהם בצעדיהם האמיצים והנכונים בקיום קריאת הק-ל אל נשמת היהודי: "לה לה..."

וחושף את הנשמה!"

מציאנו כי האבות הקדושים העמידו 'מצבה' (מין מזבח העשוי מאבן אחת גדולה) להקריב ולנסה עליו לכבוד הקב"ה. התורה אוסרת הקמת מצבה, ואף נאמר: "לא תקים לה מצבה אשר שגא ה' אלקיה". ודרשו חז"ל כי בימי האבות זה היה אהוב, אף כאשר הגזים התחילו להקריב במצבה - נאסר הדבר עלינו. "השני הוא עקרון, ההבדלות מהנה תפיסת יסוד". את הכפה נפגין בעז, וציציותינו תכרונה כי חילים נאמנים אנו לה' ולקדשיו.

אברהם אבינו שבר ונפץ אלילי עץ ואבן, חמר ומתכת. ב'מינו ישנם 'אלילים' אחרים; אלילי מוזיקה וזמר, אלילי ספורט ופוליטיקה, אלילי משחק דיגיטלי ואלילי 'קבוצות חברתיות'

בְּדֶרֶךְ הַיְהוּדוּת

נשים לב לכה ששנתה התורה ולא נקטה "ומקללה אקלל", באותה הלשון שנקטה "ואברכה מברכיה".
נבין זאת באמצעות ספור עתיק יומין, מלפני אלה שנה...

הבטחות גדולות קבל אברהם כאשר הצטוו מפי הקב"ה ללכת אל הלא נודע. חוץ מההבטחה לצאצאים, עשירות ושם טוב בכל העולם, אברהם זוכה להבטחה נוספת: "ואברכה מברכיה ומקללה אאר".

בְּכָל עֵת שֶׁהָיָה רַבִּי שְׂמוּאֵל הַנֶּגִיד עוֹבֵר בְּשׁוּק הַמִּקּוּמִי, הָיוּ נִשְׁמָעוֹת קִלְלוֹת רַמּוֹת לְעֵבְרֵי. הָיָה זֶה אֶחָד הַמוֹכְרִים; גּוֹי שׂוֹנֵא יִשְׂרָאֵל, שֶׁ'הִתְמַיֵּר' בְּשִׁנְאֵת יְהוּדִים הַמְסוּרָה מֵאַבּוֹתָיו, וְכָל יְהוּדֵי שְׂעֵבֵר שָׁם הָיָה טוֹעֵם מִשְׁבֵּט לְשׁוֹנוֹ.

רבי שמואל הנגיד הצטיין בפקחות יתרה. חבוס בן מאכסן, שליטה של גרנדה שבספרד, חבב אותו מאד וקדם אותו בתפקידים הפוליטיים, כשהוא מכהן כשר צבא ולאחר מכן כשר האוצר. לשיא הגיע כאשר נתמנה לשמש כנזיר - המשפרה הכי קרובה לדרגת המושל.

כאשר עבר רבי שמואל בשוק, שפה הגוי על ראשו את הגרועים שבגדופים, אולם רבי שמואל, שעשיר היה בתורה הרבה יותר מעשרו הגשמי, שתק ולא ענה דבר.

באחת הפעמים התלנה רבי שמואל הנגיד אל מושל גרנדה, כאשר זה האחרון אנה לרדת לשוק ולראות את נתיניו מקרוב. הגוי, שראה מרחוק את דמותו של רבי שמואל, לא דקדק להסתכל מי פוסע לצדו. הוא נעמד בפתח החנות ובקולו הרעים על רבי שמואל עלבונות ונאצות.

המושל נחרד. אף בראותו את רבי שמואל שותק, חרה אפו שבעתים: "כה הוא עושה תמיד?" רבי שמואל הנהן לאשור בהכנעה. הפקדה נורתה מיד מפי המושל הנזעם: "כרת את לשונו הרעה לאלתר!" רבי שמואל הנהן שוב לאשור, והמושל המשיך בדרךכו.

רבי שמואל הורה לעוזריו ופקידיו לברר למי חייב סוחר גוי זה כספים. הוא שלם מכספו את כל חובותיו, ושלח אל ביתו מדי שבוע תבואה ופרות. על אנשי ביתו צוה רבי שמואל לקנות מסחורתו של הסוחר - גם אם אין להם צרה בה, ולחלק זאת לעניים. הסוחר הגוי, שהתפלא שעדיו לא בצע ענשו, השתאה לנכח הטוב שהרעיף עליו רבי שמואל הנגיד. לבו נהפה למוטב ופיו הרעיף ברכות על ראשו של רבי שמואל בכל עת שהיה עובר בשוק.

חדשים חלפו, והמושל נקלע שוב בלנית רבי שמואל לשוק. הסוחר, שראה את רבי שמואל,

החל משבח אותו בקול רם. המושל זקף גבה כעוסה: "הן צויתי אותך לכרות את לשונו מפיו". רבי שמואל התנצל: "עשיתי ככל אשר צויתני, אדוני. את לשונו הרעה פרתי מפיו, ותחתיה שמתי לו לשון טובה..."

"ומקללה אאר", מדוע לא נאמר אקלל? באר הצדיק רבי מאיר מאפטא: הקב"ה הבטיח לאברהם שהשונאים שלו, אלו שמקללים אותו, יזכו להארה. כאשר יארו עיני שכלם, יתפרד לבם לטובה לאהב את אברהם במקום לשנא אותו.

לפי זה יובן המשכו של הכתוב: "ונברכו בה כל משפחת האדמה". שהרי אם יהיו שונאים שיקללו את אברהם ויקללו משמים, כיצד יברכו את בנייהם שיהיו כמו אברהם? אולם כאשר השונאים יתפכו לאוהבים, כלם ירצו להתברך בבנים כמו אברהם.

על כלנו לאמץ גישה חיובית זו בחיינו. את החשה אין מגרשים במקלות - אלא באור! את השנאה לא נפחית באמצעות ופוח, דעתנות, פולמוס עתונאי ופוליטי. מלה טובה, אהבת ישראל, חשיבה חיובית, הלא המה הפלים הטובים ביותר לקרוב הזולת אלינו.

ספר פעיל 'קרן ההסעות' שצרה 'בקורי בית' באחד הישובים, לפני כחצי שנה, עם שחרור רמת ה'סגר', במטרה קדושה להתחיל פעילות רשום לבתי ספר תורניים. בהגיעו לאחד הבתים שמע צעקה "אל תתקרב לכאן! אתם מפיצי מחלות!" הפעיל השיב לצועק חיוך נעים, ברכו במאור פנים, והציע לשבת איתו בחצר הבית, במרחק בטוח... לאחר שיתק נעימה, נוטפת אהבת ישראל בה מצנינים אברכי 'קרן ההסעות' המשיכו אמנם לשמר על 'מרחק פיזי' אף המרחק הנפשי הצטמצם... בס"ד בתם הבכורה של משפחה זו התחילה השנה את למודיה בבית ספר 'חנוך העצמאי' בעיר הסמוכה לישובם. "חיוך הוא קו עקם שמיישר את הכל". וכאשר חיוך זה יוצא מלב טהור וזך - על אחת כמה וכמה...

בְּדֶרֶךְ הַחֲנוּוּהַ

בשנת תרצ"ז, 'בפנסיה הגדולה' העולמית של 'אגדת ישראל', עמד הגאון רבי שמעון שקאפ ונשא נאום חוצב להבות על חובת הפלל לדאג לחנוּוה יהודי לכל ילד וילדה. בדבריו הזכיר את דברי חז"ל המובאים ברש"י בתחלת פרשתנו "והיה ברכה - בך חותמים". וכה דרש: "מה יביא כבד את סוף וקץ הגלות? באיזו זכות נחתם כבד את אלפים שנות הרחוק מעל שלחן אבינו? בך חותמין! בך - בדגמתה, כאשר ישקיעו ויגלו את אור התורה לבני תרח, כאשר ישכילו לקרב אף את בני הרחוקים, אז - חותמין! נחתם את הגלות המר ונשוב לציון ברננה!

חז"ל דורשים את הנאמר בפרשתנו: "ואת הנפש אשר עשו בחרן", אלו הגרים שהכניסו תחת כנפי השכינה, כל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו עשהו. זכות עצומה היא להשקיע בחנוּוה ילדי ישראל, הקרובים והרחוקים. אברהם אבינו עצמו הוא דגמא לכה שלמרות היות אביו תרח עובד ע"ז, הוא התעלה לרמות הגבוהות ביותר. רבני קרן ההסעות מנחים את פעילי השטח ואת האברכים המסורים לעולם לא להתאש במחשבה "מה יצא ממשפחה זו". ישנם תלמידים מבתים רחוקים, שטפסו בדרגות התורה והיראה!

בְּדֶרֶךְ רַבּוֹתֵינוּ

הרב מלובלין הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל

ביום ז' במרחשון, יום שאילת גשמים, הוא יום פטירתו של 'הרב מלובלין' הגאון רבי מאיר שפירא, מניסד ומחולל רעיון ה'דף היומי'. רבבות אלפי ישראל בכל מקומות מושבותיהם, קובעים עתים לתורה דבר יום ביומו בלמוד הדף היומי. בבתי כנסת בתל אביב, בכוללי אברכים בירושלים, בהיכלי הישיבות בבני ברק, במדרשות בצפון, בבתי מדרש בדרום, באירופה, באמריקה ובכל מקום בו נשמע קול תורה, נתן להפגס ולשמע שעור 'דף היומי'. שעורים משדרים, מקלטים, ערוכים ומתרגמים לבליל שפוח. הדף היומי הפך לישיבה הגדולה בעולם. ישיבה ביה לומדים יהודים מכל העדות והמגזרים, ובכל הגילאים. וכה רבי מאיר שפירא לזכות הגדולה. אמנם, בפטירתו הפתאומית במיטב שנותיו לא זכה להשאיר אחריו בנים ובנות, אף תלמידים

לומדי הדף היומי השאיר אחריו לרב. ומאין אהבת התורה המפלגת שלו? היכן נצת הניצוץ הבוער בלבבו? ספרה אחותו, פי כבר בהיותו ילד צעיר, וזה המלמד המקומי פי עדין לגדולות. המלמד שתף את ההורים, מתוך אחריות עמקה, פי למאיר הקטן יש כשרונות מפלגים וחבל להשאיר אותו בכתה עם בני גילו. "כדאי לכם להביא לעירה אברה תלמיד חכם שקדם וילטש את היהלום שבביתכם!" ואכן, בתם החרף, כאשר שבילי הדרכים היו פתוחים ונגישים, אתרו אברה ראוי ותלמיד חכם, ופנו אליו בבקשה שיגיע לעירה "אחרי פסח" וישמש מורה פרטי שירומם ויפתח את כשרונותיו של מאיר הצעיר.

באסרו חג, למחרת חג הפסח, יצאה הרבנית מרגלא עם בנה מאיר להמתין לרכבת הבאה מהעיר הגדולה. "קבענו עם הרב שיבוא אחרי פסח", בשעה 10 בבקר מגיעה הרכבת, הבה נמתין לו ברציף! אמרה האם המרגשת לבנה

היקר. הרכבת באה, נוסעים עולים ויורדים, אה האברה איננו! הרכבת יוצאת לדרך, והאם נצבת ועיניה בוכיות. נושא מאיר הצעיר את עיניו ורואה את אמו בוכה! "אמא, לא נורא! בטח הוא יבוא מחר, רק אמש יצא החג, כנראה טרם התארגן. נשוב מחר לתחנת הרכבת..." נסה להרגיע את אמו. אה האם המסורה פונה לבנה באמירה נוקבת: "והלמוד של היום - מה יהיה עליו? וכי כך בקלות מותרים על יום של למוד התורה?"

אמירה זו שבתה את לבו. קריאה פנה וקדושה מלב של אמא יהודיה. לא מותרים על יום אחד של למוד! דמעות יהודיות יורדות על לחיי אמו בעבור למוד יומי שהפסדה, ומאיר הקטן למד פי על יום שחולף ללא למוד תורה - בוכים ומצטערים. מכף התפתחה אהבתו העזה לתורה, ומכאן הבשיל רעיון הדף היומי, למוד יום יומי, בהתמדה ועקביות מתוך אהבת התורה. "שמע בני מוסר אביה - ואל תטש תורת אמה"...

בדרך התפלה

במוצאי שבת הקרוב חל יום פטירתה של רחל אמנו. לארה שנות הגלות עולים להתפלל על קברה בדרך בית לחם. דמעות לרב נשפכות במקום קבורתה של אם אהבת, ואף היא בוכה עמו. רחל אמנו התיימרה בגיל צעיר מאמה, גדלה אצל אביה - לכן הארמי, ונאלצה לעבד לפרנסת הבית. כאשר צפתה להנשא ליצקב אבינו, בא אביה במרמה והכניס את אחותה לאה לחפה תמורתה. שנות עקרות מיסרות עברו, עד שזכתה לשני בניה - יוסף ובנימין. בלדת בנימין התקשתה בלדתו ומתה, מבלי לזכות לגדל את הבנים ולראות נחת.

הנביא ירמיה מנבא: "קול ברמה נשמע, נהי בכי תמרורים, רחל מבכה על בניה, מאנה להנחם, על בניה פי איננו." היא בוכה על בניה הנמצאים בגלות, בארץ נכריה - מנתקים

מארץ נחלתם ומורשתם. היא בוכה גם על בניה הנמצאים בגלות רוחנית, מנתקים מתורת חיינו ומורשת אבותינו. היא מתגעגעת לבניה! הקב"ה קורא אליה: "מנעי קולה מבכי ועיניה מדמעה, פי יש שזכר לפעלתה! יש תקווה לאחריה - ושבו בנים לגבולם!" בניה יחזרו לגבולות ארץ ישראל, ואף ישובו לגבולות הרוחניות.

אמא בוכה על בניה. ממאנת להנחם! מדוע התרחקו הבנים מעל שלחן אביהם? איה משיבים את הבנים לחיק המשפחה, לעולם התורה והמצוות?

רחל אמנו פעלה להפריש את לבן אביה מאליליו - ה"תרפים". הבה נלה בדרך ונדבק במעשיה. נציל נשמות לחיי נצח, נטמין את התרפים למיניהם שהורסים את חנוה ילדינו, נגדל את ילדינו לאהבת ה' ויראתו!

בְּדֶרֶךְ הַחֵידָה:

שְׁאֵלוֹת לְפָרֶשֶׁת לֵה לֵה:

- הֵיכֵן לְמַדְנֵנו בַּפָּרָשָׁה שְׁאַבְרָהָם אָבִינוּ נִזְהָר מִן הַגָּזֵל?
- מִדּוּעַ לֹא רָצָה אַבְרָהָם לְקַחֵת אֶת רְכוּשׁ אֲנָשֵׁי סְדוּם שֶׁהֶצִּיל מִהַמְּלַחְמָה?
- מִיָּהוּ 'מִלְכֵי צֶדֶק מְלֵךְ שְׁלָם'?

תְּשׁוּבוֹת לְעֵלוֹן פֶּר' נח

- אִיךָ הָיָה מְקוּם בִּתְבָה לְכָל בְּעָלֵי הַחַיִּים שֶׁבְּעוֹלָם?
- כָּתַב הָרַמְבַּ"ן שֶׁבּוֹדָאֵי הָיָה כָּאֵן נִס לֹא טָבְעֵי, אֲךֶּה הַקַּב"ה צִוָּה אֶת בְּנֵי־הַתְּבָה כִּדֵּי לְהִלְבִּישׁ אֶת הַגִּס בַּתּוֹךְ הַטָּבַע...
 - מִדּוּעַ זָכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַצּוֹת טְלִית וְצִיצִית?
 - בְּזִכּוֹת שֵׁם כֵּן נִחַ שְׁפָסָה אֶת אָבִיו בְּכַבֵּד גְּדוֹל וְנִהַג בּוֹ כְּבוֹד.
 - חַז"ל אוֹמְרִים כִּי אַבְרָהָם אָבִינוּ הַכִּיר אֶת בּוֹרְאוֹ בְּגִיל 48. מָה קָרָה כְּשֶׁהָיָה בְּגִיל זֶה?
 - בְּאוֹתָהּ שָׁנָה הָיָה חָטָא 'דוֹר הַפְּלָגָה'. אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ כְּשֵׁיִשׁ רַבּוּי טְמָאָה בְּעוֹלָם מִתְחַזְּקֵת לְעַמְתָּהּ הַקְּדוּשָׁה!

מְעוֹנֵינִים לְהַנְצִיחַ אֶת הָעֵלוֹן הַבֵּא לזִכּוֹת יְקִירְכֶם?
צִרוּ אִתְּנוּ קֶשֶׁר בְּמֵיִל: zaida@kerenh.org.il

רוֹצִים אֶת הָעֵלוֹן אִצְלַכֶם?

שְׁלַחוּ בַקְשָׁה לְדוֹא"ל zaida@kerenh.org.il וְנִשְׁלַח אֵלֵיכֶם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 5-804-659-95
התרומויות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמ"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדדים פלוס" ברחבי הארץ